

# FOAIA DIECESANĂ

Organ al Eparhiei gr. or. rom. a Caransebeșului

Apare odată în săptămână: DUMINECA

<p><b>Prețul Abonamentului:</b>          Pentru Austro-Ungariă pe an . . 5 fl. — cr.          „ „ „ pe 1/2 an . 2 „ 50 „          „ România și străinătate pe an . 14 franci          „ „ „ pe 1/2 an 7 „</p>	<p><b>Prețul inserțiunilor:</b>          Pentru publicațiuni oficiale, concurse,          edicte etc. tipărite de 3 ori, dacă conțin până          la 150 de cuvinte, 3 il., până la 200 de cu-          vinte, 4 il., de aci în sus 5 il.</p>	<p>Correspondențele se adresează redacțiunii          „FOAIA DIECESANĂ“;          eară banii de prenumerațiune și inserțiuni la          ADMINISTRAȚIA          Librăriei și Tipografiei diecesane în Caransebeș</p>
---	--	--

## Cuvântare pentru duminica Florilor

rostită în Logoj 1889

„Pacea lui Dumnezeu, care coverșește mintea noastră s-o păzască inimile și cugetele voastre!“  
 Filip. IV, 7.

### Iubiților Creștini!

Este vechin obiceiul între oameni, ca celor aproape de dênșii: fiilor, rudelor și prietenilor ori chiar și celor ce stau mai departe de noi, în momentul când ne pregătim a ne cobori în mormânt să le descoperim ultima dorință și voință a noastră. Și acest obicei, ce l'am apucat de la părinții, moșii și stramosii noștrii, este un lucru sânt înaintea noastră respectat chiar de popoare păgâne și creștine, fiindcă prin aceasta de regulă acela, care se desparte prin moarte își arată cea din urmă dorință a sa. Fiecare om după starea și chemarea sa își face cum zicem de comun testamentul său. Astfel Iub. A. și s. apostol Pavel — propoveduitorul neamurilor — și-a descoperit celor iubiți ai săi ultima dorință și voință a sa prin unele scrisori, ce le-a îndreptat bisericilor creștine întemeiate de el. Între acestea era și biserica din Filipi, cătră care a scris s. ap. Pavel scurt timp înaintea morții sale o carte din Roma, unde era aruncat în temniță și pus în lanțuri pentru vestirea evangheliei lui Cristos.

În această scrisoare apostolul Pavel, care n'a avut averi să testeze iubiților săi, le descopere acestora ultima sa dorință și voință zicându-le între altele: „Pacea lui Dzeu care coverșește toată mintea s-o păzască inimile și cugetele voastre. Fraților! câte sunt adevărate, câte sunt cinstite, câte sunt drepte, câte sunt curate, câte sunt iubite, câte sunt demne de laudă, ori-ce virtute și ori-ce laudă, la aceste s-o vă gândiți, care a-ți învățat, lea-ți primit și a-ți văzut întru mine, aceste s-o faceți și Dzeul păcii va fi cu voi.“ Aceste cuvinte, ce le-ați auzit D-voastră cetindu-se în apostol au puterea de a ne câștiga noaue bunuri de

acele, cari întrec buuurile pământeste. Mai mare moștenire nu poate lăsa cineva următorilor săi, căci mai mare dar și binecuvântare pentru oameni mai presus de pacea lui Dzeu nu este nimica în lume.

Au nu vedem noi Iub. A. cum se cheltuesc astăzi din partea diferitelor țeri și popoare sute și mii de milioane în bani, pentru a susține pacea și cu toate acestea această pace este departe de pacea lui Dumnezeu; au nu vedem noi zilnic cum se risipește averea unei familii, unde lipsește pacea; au nu vedem noi cum o comună sau țară fie cât de tare și mare se perde și se prăpădește, dacă pace nu este în lăuntru ei.

Pacea, acest dar dumnezeesc, care revarsă atâta binecuvântare cerească preste oameni este o comoară de mare preț; o comoară, care nu se poate răsplăti cu toți banii acestei lumi. Și pentru aceea Iub. creștini sərbătoarea noastră de azi, care este duminica stălpărilor, sərbărea întrării triumfale a Mântuitorului nostru în Ierusalim, ca Domn al păcii, este o sərbătoare, care împle inimile noastre de bucurie și veselie și cu stălpări în mâni, cari sunt simbolul păcii, strigăm și noi astăzi: „Osana binecuvântat regele lui Israil, carele vine întru numele Domnului“; pentru că Mântuitorul nostru a fost acela carele a sădit și a lăsat între oameni pacea lui Dzeu, pacea cea adevărată, care după cuvintele s. apostol Pavel coverșește toată mintea. Mântuitorul nostru în călătoria sa cătră Ierusalim, unde mergea, ca să serbeze după obiceiul legii vechi praznicul paștilor, este întâmpinat cu mare entusiasm și purtat în triumf de mulțimea gloatelor, care se adunase din toate părțile. El intră în Ierusalim cu o liniște sufletească străină noaue oamenilor, cu toate că știa bine, cumcă în curând t-și va sfârși viața sa prin moarte îngrozitoare și rușinoasă ca cel din urmă între oameni, prin moarte de cruce. Și când mulțimea mare uimită de puterea învățaturii și a minunilor sale t-l întâmpină ca pre un rege cu însuflăire ne mai pomenită, la cuvintele de salutare:

„Osana binecuvântat fie regele lui Israil, carele vine întru numele Domnului“; răspunde Mântuitorul nostru de tot rece: „Acum este judecata acestei lumi; acum se va alunga stăpânitorul lumii acesteia“ și earăș: „Încă puțin timp este lumina cu voi. Amblați până când aveți lumină, ca să nu vă cuprindă pre voi întunerecul; că cel-ce âmbă în întunec nu știe unde merge. Până când aveți lumina, credeți în lumină, ca să fiți fiii luminei. Acestea grăind Isus mergând s'a ascuns de dênșii.“

Știind bine însă Mântuitorul nostru, că i-a venit oara, cum ne istorisește evangeliul lui Ioan, ca să treacă din această lume la tatăl său adună la cina cea de pre urmă pre iubiții săi și la aceasta ocaziune în fața tuturor descopere iubiților săi dorința și voința sa din urmă zicându-le: „Copiilor încă puțin timp sunt cu voi . . . poruncă noauă dau voauē: ca să vă iubiți unii pre alții precum v'am iubit eu pre voi, ca și voi să vă iubiți unul pre altul. Întru aceasta vă vor cunoaște toți, că sunteți învățacei mei, de veți avea dragoste întru voi“ și earăș: „Mai mare dragoste decât aceasta n'are nime, ca să-și pună viața sa pentru prietenii săi; eară voi sunteți prietenii mei dacă faceți câte am zis voauē“. — „Pace las voauē, pacea mea dau voauē; nu precum dă lumea dau eu voauē, să nu se turbure nici să se înfricoșeze inima voastră . . . și acestea nu v'am grăit de la început pentru că eram cu voi, dară acum merg la cel-ce m'a trâmăis.“

Aceste puține cuvinte, Iub., Asc., cuprind testamentul Mântuitorului nostru; aceste puține cuvinte prin a lor putere tainică, ce au avut asupra creștinilor din toate timpurile, au creat o lume noauă, o lume dumnezească pre pământ. Iubirea frățască a așezat între creștini pacea lui Dzeu. Cuvintele sus citate ale Mântuitorului nostru, cari impun creștinilor iubirea cătră olaltă sună în deșert la urechile inimilor împetrite, dar ele au fost și sunt temelie credinței noastre creștinești, căci Mântuitorul nostru zice: „Întru aceasta vă vor cunoaște toți, că sunteți învățacei mei de veți avea dragoste întru voi.“

Iubirea este cea mai de frunte între cele trei virtuți principale creștinești; iubirea este izvorul tuturor lucrărilor bune și frumoase, ea purcede și se sălășluiește numai în inimele curate și nobile, ea a fost pururea îndemnul la toate întreprinderile folositoare neamului omenesc. Din iubire s'a urzit, prin iubire s'a lătit, clădit și întărit legea creștinească, din iubirea nefățărătă resare între oameni pacea lui Dzeu atât de binecuvântată pentru noi.

Precum razele soarelui revărsându-se primăvara asupra firei întregi prin lumina și căldura lor deșteaptă viața amorțită; tot astfel și iubirea adevărată creștinească, când străbate și pătrunde inimile credincioșilor produce o viață cerească. O ziua fără de soare, o noapte fără de lumină este o inimă credincioasă fără de iubire adevărată. Mai bine și

mai frumos n'a arătat nime între muritori prețul iubirei creștine ca și s. apost. Pavel la I Cor. XIII 1—7 când zice: „De a-ș vorbi în limbile oamenilor și ale ângerilor și iubire n'aș avea, m'am făcut ca o aramă sunătoare sau chimval resunătoriu. Și de a-ș avea darul profetiei și a-ș ști toate tainele și toată cunoștința și de a-ș avea toată credința încât se mut și munții, eară iubire n'aș avea, nimica nu sum. Și de a-ș împărți toată bogăția mea seracilor și de a-ș da corpul meu să-l ardă, iar iubire n'ași avea, nici un folos nu-mi este. Iubirea îndelung rabdă și este binefăcătoare; iubirea nu pizmuește; nu se trufește; nu se întărită; nu gândește răul; nu se bucură de nedreptate, ci se bucură de adevăr: toate le suferă, toate le rabdă, toate le crede, toate le nădăjduește . . . acum rămâne credința, nădejdea și iubirea, aceste trei; eară cea mai mare dintre aceste este iubirea.“

Ascultând și înțelegând cuvintele s. scripturi Iub. Creștini! vă îndemn, ca să urmați poruncei date de cătră Mântuitorul nostru în ajunul morții sale, iubindu-Vă unul pre altul cu dragoste frățască nefățărătă precum el ni-a iubit pre noi, ca să cunoască lumea, că sunteți învățacei lui, fi ai luminei și nu ai întunerecului, ca să se reverse pacea lui Dzeu asupra comunei noastre.

Din iubirea adevărată creștinească isvorește în mijlocul nostru pacea lui Dzeu; eară cu pacea cea adevărată vine darul și binecuvântarea cerească asupra lucrărilor și întreprinderilor noastre. În această zi a bucuriei, când serbăm serbătoarea păcii să nu eșiți din acest locaș dzeesc cu ramuri ale păcii în mâni, până-ce nu gândiți bine și gândind asupra cuvintelor s. scripturi rostite azi de mine și înțelegându-le deplin: făgădui-ți unul altuia dragoste frățască nefățărătă, isvorită din inime curate creștinești, ca și în mijlocul comunei noastre biseri-cești să se sălășluiască pacea lui Dzeu, care covârșește toată mintea spre prosperarea și înflorirea cauzelor noastre comune și spre întărirea credinței și mântuirii noastre, ce o doresc din toată inima. Amin!

Logoj în 29 Martie 1889.

Dr. G. Popoviciu.

## Ce nu se cuvine?..

(Urmare)

Un alt păcat, care dominează timpul de astăz, este, iubiților: *nemodestia și nerușinarea, cu care unii dintre noi se nisuesc a ajunge în posturi, ori oficii, pentru cari nu sunt capabili, n'au vocațiune, sau că îndată ce au ajuns în posesia lor îi apucă lenea.*

Și eu cred, că mulți dintre voi cunosc atari soiuri de oameni, cari de îndată ce devine un post vacant apoi își cearcă norocul. Ei nu-și pun între-

barea: „Că oare ce pretinde cestionatul oficiu dela mine și că oare sunt eu capace a îndeplini acest post?” Nu! ci ei își pun întrebarea: „Ce produce acest post și oare aş putea eu subsista din aceea?” Oare n'am esperiat cum atari indivizi, dacă au bă-tut de noauă ori pe la uși — în zădar după posturi, — la a zecea oară își arogă oare care în-tăietate, ori chiar un drept erezit. Și apoi cine nu știe și aceea, că prea de multe ori aceia, care dis-pun de dreptul de a împărți la posturi, le dau adesea unor indivizi nemodesti și obraznici, numai ca să scape odată de molestări, — cum noi spre exemplu dăm unui cerșitoriu de stradă un creștariu, numai să nu ne urmărească mai mult. Apoi cine nu cu-noaște și mijloacele, de cari se folosesc atari indi-vizi, spre aș câștiga autoritatea și demnitatea, ce le lipsește. Să lingusec pre lângă cei în dignități înalte spre ai câștiga de protectori, — cu acărur ajutoriu să ridică apoi, preamărindu-ș originea și numele.

Și dacă spre ajungerea scopului lor se folosesc de diverse mijloace neonestе, umblând pe căi sinistre, — să ne punem întrebarea, să întrebăm conștiința: oare sunt permise atari mijloace și căi? E probabil, că ele nu duc totdeauna la scop, dar și când se esperiază ceva apoi n'are nimic nobil în sine și o astfel de procedere nu e deamnă de imitat. Și dacă ne-am ajuns astfel scopul, vom fi oare în stare a privi cu încredere în jurul nostru și n'am simți muștrare de conștiință? Oare nu ne cuprindē un sentiment de dejosire și umilire morală, când nu purcedem cu demnitate și apoi la tot pașul ne împedcăm în obstacole și dificultăți și nevrednicia nu ne pune în stare a le delătura! Când înțeleptul și cel cu precauțiune te privește plin de uimire, ca și când ar zice: „Doamne! Cum deveni acest individ la un astfel de post inoporant?” Ar fi cu cale, da ar fi, ca pentru erorile și neglijența a āstor indivizi nedemni să fie puși la răspundere aceia, cari iau ajutorat la caștigarea porturilor?!

Și pentru că e contra onestității a promite ceea ce recunoști, că nu poți îndeplini, din acest motiv un funcționar onest, conștiu de chemarea sa, nici nu competează la un post, de care să simte incapace.

Dacă însă cineva a caștigat un post, ori funcțiune, apoi să se și nisuiască a o reprezenta cu demnitate. Pentru dēnsul nu e funcțiunea ceva lateral, ci cea mai capitală datorință și are să trăiască numai pentru ea. Și în realitate luat, ce folos de toate calitățile frumoase, cu cari ni-a dotat natura, toate cunoștințele și pracsă, dacă nu ne nisuiim a le în-trebuința acolo, unde să cuvine și cu cale. Eu cred, că cel ce primește funcțiune publică, procede întocmai ca și când ar încheia un contract cu societatea omerrească. Societatea îl asigură despre veni-tele și foloasele proveninde din acest post; dēnsul earăș de altă parte să obligă că va administra

oficiul conform chemării. Dar apoi, cum s'ar po-trivi aceea, că numai societatea să fie nevoită aș ținea cuvântul? Oare crede dēnsul, că societatea i-ar fi încredințat oficiul, dacă spunea el din bună vreme, că îl va împlini cam a lene și neconștiințios? Și apoi să se razime în speranța aceea: nici habar n'am, am postul, sunt în posesiă și me folosesc cu drag de venitele sale; de alungat nu vor putea mai mult, căci mă voi păzi a comite crime vēdite!

Oare să cuvine, ca noi să trăim din venitul oficiului, ce administrăm, dar să nu trăim pentru administrarea oficiului?

\*

În fine să mai vorbim încă de un păcat, pre care noi îl considerăm fără însemnătate, și carele este: *astuția sau viclenia nenorocită și greșoasă de a ne folosi de toate intrigele și apucăturile spre a înșela și răpi proprietatea altuia.*

A fura este păcat, dar a înșela pre cineva, a-l trage pe sfoară prin astuție, aceasta nu este păcat; oamenii noștri din timpul acest luminat de acum nu își fac nici un șcrupul, nu-i muștră conștiința de fel pentru aceasta. Ei zic: „Omul tre-bue să trăiască, fiecarele este șic-ș deaproape. A flămânzi nu-mi convine, ajute-și fie-care cum poate!” Cari dintre voi n'auziți acest cuvânt? Dar să fie acesta cuvântul înțelepciunii? E cuvântul religiei, este cuvântul omului onest și conștiințios, care în tot momentul ar trebui să-și pună întrebarea, că: oare să cuvine asta?

Ce om original mai ești! Privești cu dispreț la hoțul de stradă, la miserabilul, ce noaptea intră în locuințe și sparge dughene, pe mișelul cel ce în tumult și indesuială de oameni deșartă buzunarele vecinului, și asemenea fariseului șoptești în inima ta: „Doamne mulțumescu-ți că nu sunt ca acestia, — ca vameșul și păcātosul!”

Dar fraților, oare nu fură acela, carele pe cale necinstită înșală averea altuia?

Trebuie să știm aceea, că păcatul furtului să poate comite în două feluri: în chip mai ordinaru mai grosolan, — ori pe cale mai acoperită, mai rafinată. Apoi nu e și într'un chip și într'altul păcat?

Nu te muncește cugetul când cumperi obiecte furate, numai ieftine să fie; nu, când consideri obiectele aflate de proprietatea ta, cu gândul necinstit: aceasta Domnul mi-a dat! Spuneți: oare să cuvine asta?

Dacă gospodarii și proprietarii mari storc sudoarea sēracilor, ca astfel din această sudoare cruntă să trăiască în sburdăciune și să aibe toate în abun-danță; dacă ampioiați de ai statului să poartă fără credință cu banii încredințați lor; dacă represen-tanții dreptății, judecătorii, primesc daruri spre a suprima adevērul; oare acestia nu comit păcat?

Oare nu sunt acestia hoți mai răi decât cei-ce mucezesc în temnițe și sunt timbrați cu crime?

Voi cei-ce faceți datorii fără a purta gând să le achitați! Voi, cari văzând un nefericit, că se află în nevoie, e în mare perplexitate de bani, faceți presiune asupra-i, storcându-i cu bani puțini marfă, pămênțe, ori alte obiecte de mare valoare, căci a-ți prevăzut situațiunea precară, în carea se află și că dacă ar face altfel ar duce foame și rușine! Voi, cari alergați dela o petrecere la alta, cari nu puneți pond pe bani numai să aveți distrageri, dar pe năimitori și servitori îi lăsați să aștepte cu lunile după plata cea micuță, câștigată cu cruntă sudoare, — spuneți: oare să cuvine asta?

Voi leneșilor, cari aflați de mai comod a cerși decât a lucra! Oare nu furați elemosina destinată sêracilor cinstiți, căci lor le compete. Voi asociații unei întreprinderi speculative, cari aflați de consult, ca prin înșelăciune și vorbe dulci a seduce pe cumpărători, vinzându-le marfă rea și prin aceea înceluiți pre concetățenii voștri și aduceți în desconsiderare și scadeți nimbul și numele bun al țerii voastre! Voi cămătarnici fără suflet, cari puneți procente enorme, și constrângeți pre nevoiași a primi marfă rea, ca astfel să aveți îndoit venit, — voi proprietari de casă, cari puneți un astfel de preț la locuințe, care nu se potrivește cu locuința, dar nici cu venitul acelora, cari au necesitate de locuințe! Oare să cuvine?

Și vă rog să nu-mi obiectionați fraților, că: prin o onestitate strictă și conștientiositate scrupuloasă, în zilele noastre, n'ați putea duce-o departe, și să-mi ziceți: că e în spiritul timpului ca unul pre altul să se înșele, și că am fi constrânși a urla ca lupii, de am trăi între atari animale feroce.

Astea sunt obiețiuni absurde! Sunt principii greșite! Amar de lumea aceasta și păcatele ei. Dacă am zice, că astfel pretinde spiritul timpului, oare nu zice s. scriptură destul de precis: „nu vă asemănați delor din lumea aceasta!“

Și apoi credeți, că n'ar înceta acest curs păcătos, acest spirit rătăcitoriu, dacă noi ne-am lua de devisă în toate procederile noastre, când vorbim, ori facem ceva, să ne întrebăm mai întâiu, că: oare să cuvine asta?

Onestitatea și adevărul sunt unicele căi, și cele mai sigure mijloace, de a ne crea un noroc adevărat și durabil în lumea aceasta. E posibil că cu onestitatea nu vom câștiga mărime și avere, dar ce împoartă? E destul că dispunem de cât ne lipsește și să-mi credeți, cu acest puțin trăim mai fericiți, căci avem pace sufletească și suntem mulțumiți cu noi înșine. Psalmistul David zice în psalm 37. v. 16: „Puținul, ce posedă omul drept, e mai de valoare decât averea cea mai mare a unui om fără de Dumnezeu.“

Deci stați cu constanță pre lângă principiul: a fi onest și drept.

Trad. lib. din germ. de

Sinesiu Bistrean.

## Cuvinte sufletești

de I. C. Lavater

1. Numai iubirea credincioasă pune preț pe zilele de nemurire.

2. Omule tu numai prin cunoștință sigură de Dumnezeu devii om! Vieța și moartea, omule, îți este dată ție spre alegere, te poți ridica dela vieța la vieța vecinică — poți cădea dela vieța la moarte vecinică. Omule, dacă nu ai uita nici odată demnitatea divină, o ce prietin a-i fi tuturor dela Dumnezeu și nemurire.

3. Înainte, totdeauna înainte, nici odată înapoi!

4. Curaj și supunere duce pe căi spinoase la scop!

5. Bărbătește, curajos, vesel, supus, hotărât și egal totdeauna!

6. Fi tu numai credincios esperinții tale, și adunăți în toată ziua puteri din aceea, din ce adeseori ai tras folos.

7. Grijea ta să-ți fie a trăi vrednic nemuririi.

8. A fost iubirea din inimă, atunci ea e asemenea sufletului nemuritoriu.

9. Iubirea credincioasă are chizășia nemuririi în sine însăși.

10. Toate suferințele timpului le uită odată sufletul nemuritoriu.

11. Iubite unde ești? — Tu ești în mâna iubirii omnipotente! Morbos și sănătos ești unuia, — mort sau viu ești al lui.

12. Zile fără lacrimi nu-ți poftesc, căci vine timpul, unde fie-are lacrimă, pe care o vărsăm ca creștini, ne va încânta.

Suferințele să-ți fie amici! Cugete serioase nici odată să nu fie străine în inima ta, și în mijlocul bucuriilor celor mai înalte pămênțești, privește cu ochii deschiși și limpezi în fața adevărului.

13. Cine în decurs de treizeci, patruzeci, cincizeci de ani a făcut numai probe de providența divină, acela nu trebuie să se teamă de rău pentru restul zilelor.

14. Ceea-ce ai să faci fă fără întârziere, serios și cu bucurie, nu fără voie, nu cu teamă, nimic cu frică, totul cu speranță!

15. Conștiința să-ți fie curată, — atunci ai propta vieței, care nu-ți să rupe nici odată, atunci ai îngerul mângâierii, care nu te părăsește nici odată, atunci ai isvorul bucuriei, care nu sacă nici odată: Ah! numai aceasta este înțelepciunea vieței! Norocul estern este numai întâmplare, — însă norocul intern pe acela și-l zidește fie-care.

16. Încearcăte a-ți răspunde zilnic la întrebările:

Ce mă liniștește și mă neliniștește?

Ce me face mai nobil și ce me dejosește?

Ce mi întunecă mintea și ce mi înveselește inima?

Ce este în mine, ce ascund bucurios amicilor și mie însumi?

Ce este în mine, ce-i place domnului meu? primului eternului divinului amic?

17. Cercetează adeseori pe bolnavi, nu fugi de cei suferinzi; nu-ți fie rușine de nici un sêrac, nu desprețui pe nici un desprețuit, în care mai affi ceva demn de onarat, primește pe cel bun cu vorbe bune și te ferește

a apăsa prin vorbire sau tăcere pe cel slab! Fă fie-cărui ușurința de a cere dela tine ceva, și caută de-a corespunde rugărilor.

18. Onorează adevărul și virtutea, ori și cum s'ar presenta; iubește ce e bun la inamic; disprețuește ce e rău la amic; apără nevinovăția contra lingușitorilor, nu linguși pe nime, mai puțin pe lingușitori, caută a te însoți cu oameni înțelepți, caută societatea celor buni și nobili.

19. Credință, înțelepciune, curaj, răbdare și iubire sunt amicitie.

20. Privește cu puține cuvinte întreaga istorie a omului.

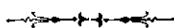
21. Speranța numai acolo incolțește unde este deja vrednicia nemuririi.

22. Totul se descopere odată: meritul, răbdarea și vîrtutea; ce a fost ascuns mai adînc și mai îndelungat, se va descoperi mai frumos.

23. Fă-te tot mai nemuritoriu, totdeauna prin credință, speranță și iubire.

24. Da, nemuritori suntem noi, suntem din descendență cerească, căci simțim în noi aplicarea spre iubire și progres.

(Va urma)



## Epistoale deschise

*Dlui P., paroh în R. BCU Cluj / Central*

Sânția Ta îmi atragi atențiunea asupra împrejurrării, că preoții pe lângă diferitele dări, ce le solvec pentru dotațiunile lor, trebuie să mai solvească și sidoxia episcopească și birul protopopesc; totodată cum te exprimi, vîzînd că eu mi-am propus a afla mijloacele pentru îmbunătățirea dotațiunii preoțești, mă înviți ca se mă ocup și cu chestiunea, că pe ce cale s'ar putea desărcina preoțimea noastră de aceste biruri?

Ți mărturisesc, că epistoala D-Tale nu m'a aflat nepregătît, deoarece cu solvirea întrebării ce mi-o puni eu m'am ocupat deja de mai mult timp.

Cu adevărat că e anomalie pentru timpul nostru de astăzi, că dignitarii bisericeii noastre și acum își primesc dotațiunea lor după o normă din seclul trecut și e timpul suprem ca se se facă odată ceva ca se înceteze aceasta anomalie.

Dar atâtea sunt la noi încă de făcut, încât omul nu știe de ce se-se apuce mai înainte. Te pot asigura însă că Prea Sînțitului nostru Episcop diecesan nu-i lipsește voința pentru orice lucru bun și folositoriu scumpei noastre biserici.

Precum bine ști nu demult s'a înființat fondul preoțesc de pensiuine, apoi fondul pentru acoperirea convențiunii episcopești; astfel șirul lucrărilor folositoare este deschis, el trebuie numai continuat cu stăruință.

Știu că Te vei bucura dacă î-ți fac descoperirea, că Consistoriul diecesan încă în una din ședințele sale din anul trecut a votat statutele fondului

pentru acoperirea sidoxiei episcopești. Remăue ca aceste statute se mai obțină aprobarea Ven. Sinod eparchial și apoi se vor pune în lucrare.

În epistoala mea deschisă, adresată Părintelui F., am făcut amentire, că problema cea mai urgentă ce vom avea s'o mai resolvim aici în gremiul diecesei, este înființarea unui fond diecesan pentru dotarea preoților din parohiile slabe.

Acestea sunt tot atâtea probleme grele și importante, încât ne vor da de lucru pe un pătrariu de seclu și ne vom ținea fericiți, dacă le vom putea duce la un bun sfîrșit.

Aceasta însă nu eschide, ba din contră chiar impune de datorință celorlalte corporațiuni bisericești ca se-se pună și ele serios pe lucru și fiecare se grijască de crearea mijloacelor de lipsă la susținerea lor proprie.

Astfel datorința comitetelor și a sinoadelor noastre protopopești ar fi ca să grijască de crearea fondurilor pentru dotarea protopopilor, ca așa cu timpul protopopii să-și poată primi o dotațiune fixă și regulată, potrivită cu starea lor de dignitari bisericești, ear preoțimea se poată fi eliberată dela solvirea birului protopesc și credincioșii dela solvirea taxelor de cununie.

Precum vezi Sânția Ta dela un fond pentru dotarea protopresbiterului ar trage foloase nu numai preoțimea, ci și credincioșii din protopopiat și în prima linie însuș protopresbiterul.

De aceea sunt convins, că nici un credincios iubitoriu de biserica sa nu-se va opune înființării unui astfel de fond.

Întrebarea poate fi numai că cât ar trebui să fie de mare și că din ce mijloace se se înființeze acel fond?

Un fond de 10.000 fl. fructificat cu 6% ar aduce un venit anual de 600 fl., tocmai suficient pentru despăgubirea protopopului pentru birul protopesc și ședulele de cununie.

Te întreb acum se fie oare acesta un lucru peste puterile unui protopopiat compus din 30 de comunități bisericești, locuite aproape de tet atâtea mii de suflete de credincioși!?

Eu în cele următoare î-ți voi arăta Sânției Tale că fondul din cestiune s'ar putea înființa fără ca se fie spre greutate cuiva, căci de aruncuri noauă pe credincioși, și așa destul de însărcinați, trebuie se ne ferim ca de foc.

Cred că Sânția Ta nu-mi vei lua în nume de rău, dacă eu pentru ostaneala ce mi-ai causato, î-ți cer o mică remunerațiune. La procsimul sinod protopesc se faci propunerea ca acela se decretaze înființarea unui fond protopesc pentru dotarea protopresbiterului.

Dar ca se nu gîndești Sânția Ta că eu vreau se mă subtrag dela sarcina cea mai grea, adînc dela propunerea mijloacelor din care ar fi se se ce-

fiuțeze fondul protopopesc, mă voi face tovărașul Sântiei Tale și vom împărți sarcina frățește.

Te rog deci ascultă-mă! Protopopiatul D-voastră are deja un fond de aproape 1000 fl. pentru acoperirea unor trebuințe ale protopopiatului. La procsimul sinod protopopesc Sântia Ta să faci propunerea ca acești bani să se destineze pentru înființarea fondului pentru dotarea protopresbiterului, căci aceasta e trebuință cea mai sêmțită la protopopiat.

Apoi să mai propuni ca în favorarea amentitului fond protopopesc să se facă în decurs de vre-o câți-va ani colecte.

Cred că sânt destul de modest în așteptările mele, dacă zic, că pe calea aceasta s'ar putea aduna dela fiecare comună bisericască 10 fl. la an, căci dacă dela credincioși nu s'ar putea aduna suma întreagă, apoi ce lipsește s'ar putea suplini din cassele bisericelor. Decî dela toate comunele bisericesti s'ar putea aduna în favoarea fondului protopopesc 300 fl. anuali.

Tocmai pe când primisem epistoala Sântiei Tale mi-a venit la mâna și raportul general al institutului de credit și economii „Ardeleana“ din Orăștie în care am cetit un lucru, care sërvește spre mare cinste celor ce stau în fruntea aceluî institut. Anumit acel institut încă cu vre-o câțiva ani mai înainte a decretat înființarea din mijloacele sale proprii a unui fond de 2000 fl. pentru casina română, apoi alor două fonduri de câte 1000 fl. pentru fondul protopopesc gr. or. și cel greco-catholic de acolo.

În favoarea acestor fonduri numitul institut votează în tot anul din profitul seu curat anumite sume așa, încât în scurt timp fondurile amintite vor fi gata.

Iată că nu trebuie să-mi mai frământ creerii cu aflarea unui izvor puternic pentru alimentarea fondului protopopesc, căci aceasta aû făcut în locul meu direcțiunea institutului de credit și economii „Ardeleana“. N'avem decât se stăruim, ca exemplul ce ni l'a dat „Ardeleana“, să fie urmat și de celelalte institute de bani ale noastre.

Institutele noastre de bani să deosebesc de celelalte institute străine prin aceea, că sunt „naționale“; unii participăm la aceste institute în calitate de acționari, alții în calitate de depunători, ear alții în calitate de împrumutători de bani. Vorba e că într'o formă sau alta cu toții concurgem la înflorirea acestor institute, pentru aceea ne-am și identificat cu ele și le-am dat supranumirea de „naționale.“ Astfel stând lucru, nimic e mai just, de cât pretensiunea, ca o particică a profitului curat al institutelor noastre de bani să se folosască pentru scopuri naționale și bisericesti, că așa pe calea aceasta deponenții și împrumutătorii institutelor noastre încă să participe la profitul curat al acelora.

Un scop mai bun și mai urgent simțit nu cunosc de cât cum ar fi sprijinirea fondurilor protopopești pentru dotarea protopopilor, căci prin aceasta de-o parte asigurăm o dotațiune cinstită pe sama protopopului, ear de altă parte desărčinăm pe preoți dela solvirea birului și pe credincioși dela solvirea taxelor de cununie și iată, că binele s'ar face și ar fi simțit deodată în mai multe direcțiuni.

Avem însă la aceasta și un titlu de drept, deoarece precum bine ști Sântia Ta, comunele noastre bisericesti prin circulariu Consistorial sânt oprite de a mai împrumuta bani la privați și sunt îndrumate ași depune banii lor spre fructificare la institutele noastre de bani.

De sine să înțelege, că în măsura, în carea la un institut de bani cresc depunerile, în aceea măsură crește și profitul curat al respectivului institut.

Drept recompensă am putea cere, ca și respectivul institut de bani la care se depun spre fructificare banii bisericilor din protopopiat, se sprijinească fondul pentru dotarea protopopului.

Îmi aduc bine aminte, de când me aflam la fondurile comune în Arad, că cassele de păstrare straine de acolo pentru depunerile bisericilor sau a instituțiunilor de cultură solviau pe acel timp cu 1% mai mare interese, de cât pentru depunerile privaților.

Institutele noastre de bani încă ar putea s'o facă aceasta, ear diferența de 1%, ce l'ar da mai mult, s'ar putea folosi la alimentarea fondului pentru dotațiunea protopopului din respectivul tract, pe al cărui teritoriu se află institutul.

Se zicem că comunele bisericesti din protopopiatul Logojului toate la olaltă au depus la „Logojana“ spre fructificare un capital de 30.000 fl., ear Consistoriul diecesan are tot la „Logojana“ depus un capital de 10.000 fl. Decî la olaltă 40.000 fl. În cazul acesta „Logojana“ ar da în fiecare an fondului pentru dotarea protopresbiterului Logojului o sumă de 400 fl.

Mai știu încă un izvor de venit pentru înființându-l fond protopopesc.

Tipografia și librăria noastră diecesană varsă anual un venit frumosel, așa încât capitalul investit în aceste stabilimente nu peste mult să va amortiza și astfel despre venitul acestor stabilimente să va putea liber dispune. Eu cred, că s'ar putea dobândi consêmământul factorilor competenți, ca venitul curat al acestor stabilimente să se folosească în decurs de vre-o câțiva ani la alimentarea fondurilor pentru dotarea protopresbiterilor, preferind protopopiatele mai slabe, cari nu sunt în stare ași crea fondurile numai din puterile lor.

Cred că aceste izvoare de venite sunt suficiente, pentru-ca înființându-l fond protopopesc să ajungă în scurt timp așa de mare, ca din venitul lui să se poată dota protopresbiterul; dar dacă Sântia Ta vei ști să mai propuni și alte izvoare de

venit pentru acel fond, eu numai mă voi bucura de aceasta.

Iată că pe calea arătată de mine se va putea asigura o dotațiune cinstită pe sama protopresbiterilor noștri, cari sunt un factor foarte însemnat în biserica noastră.

Numai:

Sus se avem inimile!

T. Barzu

## Varietăți

**Deputați procești** pentru sinodul eparchial s'au mai ales:

1. în cercul II. Logoj: Dr. George Popoviciu protopresbiter;
2. în cercul III. Zgribești: Nicolae Sciopon, preot în Remetea-pogănicu;
3. în cercul V. Coșava: George Popoviciu paroh în Cliciava;
4. în cercul VI. Buziaș: Teodor Cioloca, paroh în Șipet;
5. în cercul VII. Jebel: George Lupșa, preot în Blajova;
6. în cercul X. Vêrșet: Dr. Iuliu Olariu, profesor diriginte la institutul teologic;
7. în cercul XIV. Recița-montană: David Têrfăloagă, paroh în Recița-montană;
8. în cercul XIX. Bozoviciu: Dr. Traian Badescu, protodiacon, secretariu consistorial;
9. în cercul XX. Satul-nou: Trifon Miclea, ppbiter.

**Sinodul protopresbiteral al Caransebeșului.** Joi în 31 Martie a. e. s'a întrunit sinodul protopresbiteral al Caransebeșului în ședință ordinară. Prezenții au fost 28 deputați din numărul de 36. S'au verificat necondiționat 30 deputați, ear 5 verificări s'au făcut condiționat, dacă respectivii deputați își vor prezenta credenționalele. Din voluminosul raport al protopresbiterului tractual Andreiu Ghidiu s'a văzut, că populațiunea protopresbiteratului a crescut în decursul anului 1893 cu 240 indivizi; asemenea a crescut numărul caselor și a părechilor căsătorite. Crescământul populațiunii l'a dat casurile de naștere, cu plusul arătat de 240 față de casurile de moarte. Date foarte interesante și instructive cuprinde raportul general al protopresbiterului cu privire la examenul din religiune în școalele comunale și de stat din protopresbiterat. Să vede, că școalelor comunale le mai trebuie timp îndelungat, pentru ca să se poată apropia de școalele confesionale. Numărul elevilor atât la școalele confesionale cât și la cele comunale a crescut față de anul 1892. Au scăzut însă numărul elevilor ce au cercetat școala regulat precum și al acelora cari n'au cercetat școala de loc. Obieclele puse la ordinea zilei s'au pertractat în liniște dar cu multă însuflețire. Discuțiunea vie s'a făcut asupra proiectului de regulament al afacerilor interne ale sinodului. Proiectul s'a votat ca obligatoriu pe noul period de trei ani. Trecând sinodul la reconstituirea co-

mitetului și epitropiei protopresbiterale s'au ales în comitet cu aclamațiune ca membrii ordinari: Dr Iuliu Olariu profesor, Dr. Traian Badescu secretariu consistorial, Nicolae Ionescu preot în Iaz, George Popoviciu preot în Zagujeni, Ioan Popoviciu căpitan în pens. Ilie Curescu președintele comunității de avere, Iuon Ionaș referinte școlariu, Patriciu Dragalina profesor, Dr. Petru Barbu, profesor, Ioan Bartolomeiu senator magistratual, Nistor Popoviciu învățătoriu în pens. și George Simeria sen. învățătoriu în pensiune; suplenți: Petru Domil preot în Bucosnița, Pavel Șandru preot în Teregova, Iosif Bălan profesor, Nicolae Beleiu inv. în pens. Dionisie Cornean învățătoriu în pensiune și Petru Banda primariu comunal. În epitropia protopresbiterală, ordinari: Ioan Stoian preot în Caransebeș, Grigore Vădrariu căpitan în pensiune, Traian Barzu asesor referente și Petru Ionescu profesor; suplenții: Nicolae Uzonescu capelan și Ioan Lințu esactor diecesan. În fine s'au întregit numărul asesorilor ordinari ai scaunului prin alegerea părintelui George Iyancescu din Marga. Ca între parenteze amintim ca o aparițiune rară cazul de anarhism, ce sa ivit în comună Rusberg și care a dat ansă la o discuțiune interesantă.

**Deputați sinodali în arhidieceasă** sunt — cât știm — aleși: cerc. I. Sibiu: *Parteniu Cosma*, dir. băncei „Albina“ și *Ioan de Preda*, adv.; cerc. II. Seliște: *Dr. Liviu Lemeni*, protopretor și *Ioan Măcelariu*, proprietariu; cerc. III. Sebeș: *Zevedeu Mureșan*, inv. și *Avram David*, inv.; cerc. IV. Alba-Iulia: *Ioachim Fulea*, adv. și *Ioan Florescu*, proprietariu; cerc. IX. Turda: *Silv. Moldovan*, redact. și *Simeon Pasca*, not.

**Deputați procești pentru sinodul eparchial aradan** s'au ales în cercul Aradului: părintele protopresbiter *Moise Bocșan*; în cercul Giulei: părintele *Iosif Beșan*, administrator protopresbiter; în cercul Timișorii: părintele protopresbiter *Dr. Traian Putici*; în cercul Radnei: părintele protopresbiter *Vasilii Beleş*; în cercul Lipovei: părintele protopresbiter *Voicu Hamșea*; în cercul Vingii: părintele protopresbiter și asesor consistorial *Ignatie Pap*; în cercul Chisetu: părintele protopresbiter *Gregoriu Creciunescu*; în cercul Banat-Comloșului: părintele protopresbiter *Paul Miulescu*; în cercul Birchișului: protosincelul *Augustin Hamșea*; în cercul Butenilor s'a ales părintele protopresbiter *Constantin Gurban*; în cercul Chișineului: părintele ieromonah *Vasilii Mangra*; în cercul Halmagiului: părintele protopresbiter *Ioan Groza*.

**Necrolog.** Ni-se se scrie din Marcovăț: „În 28 Martie a reposat în Domnul vrednica preoteasă *Maria* soția preotului nostru *Nicolae Popoviciu*. Pe decedata o plânge iubitul ei soț dimpreună cu fiul *George* preot în Zagujeni, ficele *Petra* măritată Belu în Vraniuț și *Elisaveta* măritată Simoviciu în Rusova. La doliul acesta participă frații, nepoatele și alte rudeni ale reposatei. Ceremoniile funebrale leau sevrșit preotul *George Lungu* din Berliște și capelanul său *Petru Danescu*, preotul *Pavel Popoviciu* din Mircovaț și capelanul protopresb. *George Suci* din Iam. Corul vocal al plugarilor din loc a esecutat cântarea și respunsurile într'un mod demn de el și de bravul lui conducătoriu econ. *Iosif Paraschivu*. Ca drept dovadă despre stima și iubirea de care s'a bucurat decedata atât în comună cât și afară de comună dovedește participarea numerosului popor din comună și vecinătate, dându-i prin aceasta ultimul tribut de pietate. Fiei țărtna ușoară și memoria binecuvântată!“



## Concurs

Postul de învățătoriu la școala elementară comunală din comuna Verciorova, cu propunerea de limba magiară, germană și română este a se ocupa.

Emolumentele acestui post sunt:

1. Salariu 300 fl. și 4 fl. pentru scripturistică din casa comunală.
2. 12 metri cubici lemne de foc.
3. Cortel corespunzătoriu cu grădina de legumi.
4. Din casa societății ocnei de cărbuni timșoarane, administrată în Verciorova 120 fl. cât sustă societatea.

Recursele provăzute cu timbrele necesare, elaborate în limba magiară și adresate către Înaltul Ministeriu reg. ung. de instrucțiune publică, până în 23 Aprilie st. n. 1894, sunt a se înainta comitetului administrativ comitatens al Comitatului Caraș-Severin.

Învățătoriu denumit este totodată deobligat a funcționa și ca cantor, după ritul gr. or. român.

Cunoscătorii de muzică vor fi preferiți. 2—3 [23]

Scaunul școlariu din Verciorova.

## Licitațiune minuendă

Pe baza încuviințării Venerabilului Consistoriu diecesan dtdo 26 Ianuarie a. c. Nr. 82 B. se escrie licitațiune minuendă pentru edificarea turnului bisericeii de nou din Ruginosu, protopresbiteratul Caransebeșului, cu prețul de 1.369 fl. 35 cr.

Planul și specificarea se pot vedea la oficiul parohial. Să observe însă, că materialul necesar de cărămidă, peatră, var, năsip și lemne se dau în natură.

Licitațiunea se va ținea Marți după s. Paști, adevă în 19 Aprilie a. c. la 11 oare a. m.

Întreprinzătorii au să depună vadiul de 10% din prețul esclamărei. 3—3 [22]

Dat din șed. comit. par. ținută la 23 Martie 1894.

Vasile Corneanu  
preot și presid. comit. par.

Pavel Jurchescu  
not. comit. paroh.

## Concurs

În urmarea încuviințării consistoriale din 29 Noembrie 1893 Nr. 2759 B. se escrie concurs pentru postul de capelan pre lângă neputinciosul preot Ioan P. Neagoe dela parohia de prima clasă din comuna St. Janoș cu termenul de recurgere de 30 de zile dela prima publicare în Foaia diecesană.

Emolumentele sunt:

A treia parte din toate venitele parohiale cari în bani fac cam 266 fl. v. a.

Doritorii de a ocupa postul acesta sunt avisați a și trimite recursele lor, adresate comitetului parohial și instruate cu documentele prescrise pentru parohii de frunte, Oficiului protopresbiteral gr. or. al Vêrșetului în Srediștea mică via Versecz, Nagy-Szredistye și se vor presenta în atare Duminecă, afară de ziua alegerii, în s. Biserică spre ași arăta desteritatea în tipic și oratorie.

[18] 3—3

Comitetul parohial.

În conțelegere cu mine: Mihaiu Juica Adm. protop.

## Concurs

Pentru îndeplinirea postului de învățătoriu dela școala confesională gr. or. română din Iabuca, se escrie concurs cu termen de alegere de 30 de zile dela prima publicare în „Foaia diecesană.”

Emolumentele sunt:

1. Salariu în bani gata 300 fl.
2. 16 metri cubici de lemne, din cari are să se încălzească și școala.
3. Pentru conferințe 6 fl.
4. Pentru scripturistică 3 fl.
5. Un juger de pământ de arătură și o grădină.
6. Cortel liber.
7. Dela fiecare înmormântare câte 20 cr.

Reflectanții își vor trimite recursele, adresate comitetului parohial și instruite cu documentele prescrise, Oficiului protopresbiteral gr. or. al Vêrșetului în Srediștea-Mică, via Versecz, Nagy-Szredistye și se vor presenta în vre-o Duminecă în s. biserică, însă nu în ziua de alegere.

Iabuca, 6 Februarie 1894.

[20] 3—3

Comitetul parohial.

În conțelegere cu mine: Mihaiu Juica m. p. ad. protop.

## Concurs

Pentru îndeplinirea postului de învățătoriu la școala confesională gr. ort. română din Gattaia, devenită vacantă prin pensionarea învățătorului Nicolae Popoviciu, se escrie concurs pre baza ordinățiunei Venerabilului Consistoriu diecesan din 3 Iunie 1893 Nr. 1348 Sc. cu termen de recurgere de 30 de zile dela prima publicare în „Foaia diecesană.”

Emolumentele sunt:

1. Salariu în bani gata 230 fl.
2. În naturale 15 Hl. de grâu.
3. „ „ 8 Hl. de cucuruz.
4. 2 jugere de livadă.
5. Pentru conferințe și adunarea generală 10 fl.
6. Pentru scripturistică 3 fl. 50 cr.
7. Lemne în natură 18 metrii, din cari are a să încălzi și sala de învățământ.
8. Cortel liber în edificiul școalei noaue și jumătate din grădina intravilanului școalei.
9. Dela înmormântări unde va fi poftit 50 cr.

Alesul învățătoriu este obligat a îndeplini afacerile scriptutistice ale comitetului și sinodului parohial, precum și a compune socoatele bisericeii și școlare.

Cei ce doresc a ocupa acest post își vor trimite recursele, adresate comitetului parohial și instruate cu documentele recerute, Oficiului protopresbiteral gr. or. al Vêrșetului în Srediștea-mică, via Versecz, Nagy-Szredistye și a se presenta în vre-o Duminecă sau sêrbătoare în s. biserică.

Din ședința comitetului [parohial ținută în Gattaia în 17 Ianuarie 1894.

[21] 3—3

Comitetul parohial.

În conțelegere cu mine: Mihaiu Juica Ad. protopresb.

